

čjenja arhivske građe razmatran je sa stajališta državnih arhiva u toj pokrajini. Zanimljivi su svakako zaključci s ovoga savjetovanja. Pokrajine jugozapadne Njemačke su u tijeku svoje burne povijesti često mijenjale gospodare, granice su se pomicala u korist različitih feudalnih država. Stoga se i dokumenti za povijest određenog područja nalaze danas u državnim arhivima različitih, kako južnonjemačkih pokrajina, tako i njima susjednih zemalja. Tijekom 19. i 20. stoljeća obavljana su razgraničenja arhivske građe po teritorijalnom načelu. Danas arhivisti jugozapadne Njemačke smatraju kako ne bi trebalo, osim u slučaju pojedinačnog dokumenta, nastaviti s razgraničenjem. Idealna podjela dokumenata kao povijesnih izvora između dvije institucije je sasvim sigurno nemoguća. Stoga bi arhivisti, umjesto rada na razgraničenju arhivske građe, trebali prije svega raditi na detaljnom sređivanju, obradi i objavljivanju takve vrste arhivske građe, kako bi na taj način postala dostupna svim istraživačima iz svih zainteresiranih država. Sljedeći članci govore o značenju građe parnica carskog komorskog suda za privrednu povijest, o istraživanju ruskih izvora u Lübecku te o objavljivanju inventara u hesenskom državnom arhivu u Marburgu. Posljednja tema prvog dijela posvećena je arhivskim zgradama. U dva članka autori su obradili umjetničko ukrašavanje te izradu staklenih površina u stubišnom dijelu nove zgrade Bavarskog glavnog državnog arhiva, dok treći članak govori o novoj zgradi u koju su smješteni Zakladni arhiv i Državni arhiv St. Gallena.

Drugi dio časopisa sadrži isključivo recenzije objavljenih radova s područja arhivistike i pomoćnih povijesnih znanosti, zatim izdanja izvora, registra, te obavijesnih pomagala i dr.

I konačno, treći dio daje prikaze stručnih arhivističkih časopisa. Zastupljeni su kako časopisi koje izdaju međunarodne arhivske organizacije, tako i stručni časopisi iz svih relevantnih arhivističkih zemalja Europe te Argentine i Sjedinjenih Američkih Država.

Deana Kovačec

»ARCHIVMITTEILUNGEN, ZEITSCHRIFT FÜR ARCHIVWESEN, ARCHIVALISCHE QUELLENKUNDE UND HISTORISCHE HILFSWISSENSCHAFTEN«, 1–6/1991.

Časopis »Archivmitteilungen« izlazio je četrdeset godina u Njemačkoj Demokratskoj Republici. Izdavala ga je Državna arhivska uprava DDR-a dvomjesečno, dakle šest brojeva godišnje. Nakon ujedinjenja dviju njemačkih država, »Archivmitteilungen« se 1991. godine prvi put predstavlja zajedničkoj njemačkoj stručnoj javnosti kao nezavisni, općeznanstveni časopis za arhivistiku, arhivske izvore i pomoćne povijesne znanosti.

U prvom broju iz 1991. godine obrađena je arhivska politika, arhivski djelatnici, kao i državno ustrojstvo arhivistike u doba njemačkog fašizma.

Na primjeru obiteljskog arhiva porodice Hohenzollern auf den Plassenburg (tzv. Plassenburg-arhiv) prikazan je trnoviti put jednog povijesnog arhiva do nadležne, a češće i nenadležne institucije u kojoj se na kraju pohranjuje. Slijedi nekoliko članaka o osnutku saskog glavnog državnog arhiva (još davne 1834. godine) i odnosima istog s drugim privatnim arhivima u Saskoj u razdoblju od sredine 19. stoljeća do 1945. godine, kao priložima saskoj arhivskoj povijesti.

I drugi broj »Archivmitteilungen« posvećen je povijesti arhiva i arhivistike. U ovom broju dat je razvoj Goethe- i Schiller arhiva u Weimaru, od osnutka 1947. godine kao »zaklade njemačkog naroda«, pa do danas, do demokratskih promjena cjelokupnog društva u bivšem DDR-u. U svezi s tim promjenama, treba promatrati i članak »Mitovi i realitet« u kojem autor danas piše o Lenjinovom dekretu »O reorganizaciji i centralizaciji arhivske službe u Ruskoj federativnoj sovjetskoj republici«, izdatom 1. lipnja 1918. godine. Slijede članci o izradi regesta za isprave saskog glavnog državnog arhiva u Dresdenu (izradu regesta započeo je još 1826. godine arhivist E. Vehse) i o arhivskoj građi privrednih poduzeća u državnim arhivima bivše DDR.

Katedra za arhivistiku sveučilišta Humboldt u Berlinu organizirala je u ožujku 1991. godine kolokvij o valorizaciji arhivske građe u Republici Njemačkoj. Na kolokvij u sudjelovalo oko 70-tak arhivista iz obje njemačke države. Treći broj »Archivmitteilungen« objavio je najzanimljivije članke i diskusije s tog kolokvija. Pored toga, u trećem broju časopisa objavljena su dva članka s područja paleografije, o upotrebi novogotske kurzive u Rigi tijekom 16. stoljeća i o sovjetskim istraživanjima gotice u zapadnoj Europi te članci o izradi inventara povijesnih knjiških fondova u arhivima i izradi specijaliziranih inventara.

Cetvrti broj iz 1991. godine posvećen je razdoblju sovjetske okupacije istočnih njemačkih pokrajina od 1945. do 1949. godine. Autori su u svojim člancima na osnovi arhivske građe željeli osvjetliti ovo povijesno razdoblje. Ukidanjem upravnih organa nekadašnje DDR, u arhiv pristižu mnogobrojni, nepoznati dokumenti centralnih državnih organa, koji predstavljaju zanimljive izvore istraživačima.

Problem nekonvencionalne arhivske građe i to prije svega građe radija i televizije bivše zapadne Njemačke nalazi se u središtu pozornosti petog broja »Mitteilungen«. Članci su u stvari objavljeni referati s »okruglog stola« kojeg je organizirala katedra za arhivistiku Humboldt sveučilišta s temom »Arhivi, dokumenacija i istraživanja u radio-stanicama Savezne Republike Njemačke«. Pored problema nekonvencionalne građe radija, referati se bave i građom televizije.

Veći dio posljednjeg, šestog broja iz 1991. godine sadrži priloge iz sfragistike. U nekoliko članaka autori su obradili novu tipologiju pečata utvrđenu 1991. godine od sfragističkog odbora Međunarodnog arhivskog vjeća; sređivanje pečata u arhivima, muzejima i zbirkama u bivšoj istočnoj Njemačkoj; paleografski razvoj legendi na srednjovjekovnim pečatima i dr. Slijede članci o izvorima za povijest industrijskog razvoja pokrajine Mecklenburg, o ponovno pronađenom dopisivanju Schliemanna i njegovog izdavača Brockhausa te članak o Sveučilišnom arhivu u Salzburgu.

Zanimljivo je da časopis, u skladu sa svojim obavijesnim značenjem, tiska na kraju članaka kratke sažetke na pet svjetskih jezika: njemačkom, engleskom, francuskom, španjolskom i ruskom. Tako ovaj časopis stvarno postaje dostupan stručnoj javnosti diljem svijeta. I na kraju napomena da pored ovih glavnih tema i članaka svaki broj »Archivmitteilungen« sadrži i dvije uobičajene tematske cjeline – izvješća i recenzije.

Deana Kovačec

MITTEILUNGEN DES ÖSTERREICHISCHEN STAATSARCHIVS, 39/1986.

Godišnje glasilo arhivista u Austriji, *Mitteilungen des Österreichischen Staatsarchivs*, čiji je prvi broj u novoj seriji izašao još 1948. god., redovno objavljuje arhivske tekstove. U broju 39/1986. *Mitteilungen* donosi čitav niz stručnih članaka o razvoju i djelatnosti arhivske struke na području Republike Austrije, ali u ovom izdanju nalazi se i nekoliko priloga o arhivima izvan Austrije. Jedan od takvih članaka je tekst Yao Yu Chenga »Arhivske zgrade u Kini: Prošlost i sadašnjost«. Autor u tekstu prati opis razvoja arhiva u Kini i govori detaljno o načinu gradnje arhivskih zgrada počevši od 1500. g. p. n. e. pa sve do danas. Kina, poznata kao zemlja veoma stare civilizacije, ima dugu povijest građenja arhivskih zgrada, a samim time i neka posebna iskustva kako u pohrani i čuvanju građe, tako i u materijalima na kojima su dokumenti nastajali. Yao Yu-Cheng početak arhivske djelatnosti u Kini datira u doba vladavine dinastije Hsia (prva dinastija klasnog društva koja je ustanovljena nakon pada primitivnih općina, prije 4000 godina). Na osnovi arheoloških nalaza vidljivo je da su Kinezi u navedenom razdoblju koristili kosti i kornjačine oklope za pisanje. To je i vrijeme vladavine dinastije Shang, koja je poznata po istaknutim vladarima, a nju je zamijenila dinastija Hsia, koja je upravljala zemljom od 1562–1066. p. n. e. U vremenu od 772–221. p. n. e. započinje u Kini period pod nazivom »Spring-Autum«. U to vrijeme Kina je bila teritorijalno razdijeljena na čitav niz država, no unatoč teritorijalnoj podijeljenosti u navedenom razdoblju jača pravna država, a važno je istaći da su već u to vrijeme Kinezi imali određene zakone koji su regulirali čuvanje dokumenata i način gradnje arhivskih zgrada. To je vrijeme kada arhivski materijali mijenjaju formu, a zapise počinju raditi na svili i bambusovom papiru. Oko 2000. g. p. n. e. u Kini je otkriven papir, koji je zamijenio starije materijale. Ovu tehniku vrlo brzo su preuzele i druge države. Već u spomenutom razdoblju u Kini se kod izgradnje arhivskih zgrada vodilo računa o ugrađivanju sigurnosnih mjera koje bi štatile zgradu od požara (gradili su posebne kanale kojima je voda doticala i na taj način gasili vatru). Unatoč svemu, mnoge stare arhivske zgrade bile su uništene, a